

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1957

FÖRSTA KAMMAREN

Nr 1

10—17 januari

Debatter m. m.

	Sid.
Torsdagen den 10 januari	
Hälsningstal av ålderspresidenten	3
Anföranden av ålderspresidenten och talmannen efter talmansvalen	6
Fredagen den 11 januari	
Anförande av talmannen å rikssalen	8
Torsdagen den 17 januari	
Interpellation av herr Berg, Gunnar, ang. reglerande åtgärder beträffande hyresmarknaden	22

Samtliga avgjorda ärenden

Torsdagen den 10 januari	
Protokoll från justitiedepartementet ang. fullmaktsgranskning	4
Upprop	5
Val av talman och vice talmän	6
Val av sekreterare	7
Tisdagen den 15 januari	
Val av talmanskonferens	10
Val av kanslideputerade	10
Val av kanslitillsättare	10
Val av ekonomideputerade	11

	Sid.
Onsdagen den 16 januari	
Val av ledamöter i de ständiga utskotten	13
Val av statsrevisorer jämte suppleanter	15
Val av ombud i Nordiska rådet	16
Torsdagen den 17 januari	
Val av suppleanter i de ständiga utskotten och Nordiska rådet	19

Sedan i kraft av § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen riksdagen sammankommit här i huvudstaden torsdagen den 10 januari 1957, sammanträdde riksdagens första kammare i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssal samma dag.

Torsdagen den 10 januari

Kammaren sammanträdde kl. 11.00

Herr SANDLER framträdde till talmansbordet och yttrade:

Ärade kammarledamöter! Riksdagens första kammare sammanträder i dag till sitt första plenum i det nya riksdagsåret. Kammaren är som vanligt i viss utsträckning förändrad till sin sammansättning. Av de avgående tog vi avsked vid vårt sista plenum i december. Till de nu i januari nytillkomna ledamöterna framför jag kammarens välkomsthälsning.

Vi samlas i ett tidsskede, fyllt av oro i nuet, av förhoppning jämsides med farhåga för kommande tid. Vår nation har nu i Förenta Nationerna ett fördjupat delansvar såsom en av de elva i dess säkerhetsråd.

Just nu får vi eftertryckligt uppleva, hur beroende vår stolta standard är av dräglig ordning i världen.

Den har rubbats av tvenne stormakters egenmäktiga bruk av militära maktmedel. Därtill av en diktators missbruk av suveräniteten, riktande sig mot oss alla, intressenter i en världsviktig, avtalsenligt öppen farled.

Nu är i detta avsnitt av världen ordningens återställande ett stycke på väg. I detta fredens ärende står för första gången sedan 1600-talet svenska soldater på främmande kontinenters mark.

Världsgenerationens insats har stärkt dess auktoritet, härvid icke förbisett att dennas bestående saldo framgår först ur fullföljden av den uppgift FN påtagit sig.

I den sluträkningen ingår även det minus i auktoritet den ungerska tragedien ådagalagt. Här föreligger en skrämmande åtskillnad i respekt för en genom FN bekräftad världssopinion.

Den ungerska heroismens facit är oss ännu fördolt. Ett är dock — till ett oerhört pris i blod — klarlagt. Föreställningen att en systematiskt fortgående propagandaförgiftning av det uppväxande släktet har förmåga att skapa en människotyp, i vilken allt behov av frihet är till rötterna utrensat, den föreställningen har fått ett grundskott.

Ty det var den i denna förgiftnings atmosfär fostrade unga generationen, som på frihetsgudinnans fråga: »Vem bär min fana i dag?» i gärning svarade: »Det gör jag.» Detta ger sin prägel åt det framtida. Historien vänder nu ett blad.

På dess nya sida blir förvisso faromoment att begrunda. Desperata försök må göras att vända bladet tillbaka, men den förväntningen släckes icke, att satellitförhållandet ändå omvandlas i gott grannskapsförhållande, till ökad säkerhet för oss alla i denna världsdel, jämväl för den mäktiga makt som varit satellitbegräppets upphov.

I detta dynamiska tidsskede är vårt folks spontana sympati inför varje perspektiv av ökad folkfrihet självfallen. Den bör, inför processens oundgängliga spänningar, vara förbunden med realistisk bedömning under vaksam tillämpning av Sveriges allmänna inställning till de problem i omvärlden, med vilka vi har att taga befattning.

Jag har tillåtit mig dessa personliga kommentarer till tidsläget, innan jag nu, tillönskande Eder alla god fortsättning på det nyss begynta året, förklarar öppnat första kammarens första plenum 1957.

Sedan herr ordföranden därefter intagit talmansplatsen, tillkännagav herr ordföranden, att han på grund av bestämmelsen i § 1 mom. 2 av kammarens ordningsstadga anmodat byråsekreteraren W. Stenwall att, tills dess sekreterare blivit utsedd, föra kammarens protokoll ävensom att herr ordföranden för tillfället anställt de övriga befattningshavare, som ansetts erforderliga.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 3 januari 1957.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter som skulle inför departementschefen företagas innan årets riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar Åsbrink, Persson och Kollberg samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar Nordlander, Strand och Hagberg.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter dels för 16 personer, som vid val i oktober 1956 för vissa valkretsar utsetts till ledamöter av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari 1957, dels för en person, som, efter det att en plats övergått till Stockholms stads valkrets från annan valkrets, vid ny röstsammanräkning blivit utsedd till ledamot av första kammaren för Stockholms stads valkrets för tiden från och med den 1 januari 1957 till den 1 januari 1962, dels ock för fyra personer, som vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda såsom ledamöter av första kammaren i stället för avgångna ledamöter av samma kammare.

Vid granskningen av fullmakterna framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen jämte förteckning å de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

Oskar Adelson

Den åberopade förteckningen, som jämväl upplästes, lydde sålunda:

Förteckning

å ledamöter av riksdagens första kammare enligt fullmakter, granskade inför chefen för justitiedepartementet den 3 januari 1957.

Stockholms stad

- 1 Förbundsordföranden Knut Johanson
- Östergötlands län med Norrköpings stad
- 2 Överläraren Bengt Elmgren i Norrköping
- 3 Folkskolläraren Nils Strandler i Mjölby
- 4 Typografen Lars Larson i Lotorp, Finspång
- 5 Folkskolläraren Johan Sunne i Mjölby
- 6 Lantbrukaren Carl Eskilsson i Björnsäter
- 7 Trävaruhandlaren Erik Wärnberg i Opphem
- 8 Lantbrukaren Ivar Johansson i Mysinge, Östra Husby

Malmöhus län med Malmö stad och Hälsoborgs stad

- 9 Landstingsmannen Alvar Mårtensson i Ystad
- 10 Docenten Gunnar Edström i Lund

Älvsborgs län

- 11 Redaktören Torsten Andersson i Brämhult
- 12 Lantbrukaren Ragnar Sveningsson i Tranemo

Västernorrlands län och Jämtlands län

- 13 Kommunaldirektören Emil Näsström i Bjästa
- 14 Redaktören Axel Andersson i Örnsköldsvik
- 15 Redaktören Anselm Gillström i Skönsberg

- 16 Överläraren Erik Olsson i Krokom
 17 Hemmansägaren Sven E. Sundin i Häggvik, Nordingrå
 18 F. d. förmannen Hjalmar Nilsson i Kramfors
 19 F. d. fjärdingsmannen Per Olofsson i Sundsält, Sveg
 20 Häradssdomaren Olof Pålsson i Lit
 21 Hemmansägaren Carl U. Olsén i Kyrktåsjö

Här skulle antecknas, att herrar Mårtensson, Edström, Torsten Andersson och Sveningsson blivit utsedda att inträda såsom ledamöter av kammaren i stället för respektive herrar Leander, Alfred Nilsson, Bror Nilsson och Magnusson, vilka av sagt sig sina riksdagsmannabefattningar.

Vidare upplästes och lades till handlingarna två från justitiedepartementet ankomna protokoll, så lydande:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 8 januari 1957.

Till justitiedepartementet hade den 5 januari 1957 från länsstyrelsen i Västerbottens län inkommit fullmakt för Nils-Eric Gustafsson, Tåmeträsk, Byske, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens första kammare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jänte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

Oskar Adelsohn

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 9 januari 1957.

Till justitiedepartementet hade den 8 januari 1957 från länsstyrelsen i Uppsala län inkommit fullmakt för Gunnar Andersson, Gustavsberg, vilken vid ny

röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens första kammare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jänte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

Oskar Adelsohn

Det antecknades, att herrar Gustafsson och Gunnar Andersson utsetts att inträda såsom ledamöter av kammaren i stället för respektive herrar Lars Andersson och Franzon, vilka av sagt sig sina riksdagsmannabefattningar.

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes nu upprop av kammarens ledamöter, varvid såsom frånvarande antecknades:

herr *Åman*,

» *Anderson, Carl Albert*,

» *Elmgren*,

» *Karlsson, Gustaf*,

» *Wahlund*,

» *Undén*,

» *De Geer*.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till riksdagens första kammare

Jag får härmed anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 10 januari 1957 och tills vidare för deltagande i Förenta Nationernas generalförsamling.

Stockholm den 28 december 1956

Valter Åman

Till riksdagens första kammare

Undertecknad anhåller härmed vördsam om tjänstledighet från riksdagsarbetet under tiden 11 t. o. m. 16 januari på grund av utlandsresa.

Stockholm den 9 januari 1957

Carl Albert Anderson

Till riksdagens första kammare

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 10 t. o. m. 14 januari 1957 för deltagande i sammanträde i Strasbourg med Europarådets rådgivande församling.

Stockholm den 4 januari 1957

Bengt Elmgren

Till riksdagens första kammare

För fullgörande av uppdrag såsom ombud vid Förenta Nationernas generalförsamling får jag härmed vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen fr. o. m. 1957 års riksdagssessions början tills vidare.

Stockholm den 1 januari 1957

S. G. W. Wahlund

Till riksdagens första kammare

Undertecknad anhåller härmed om ledighet från riksdagen den 10 januari för beivrande av begravningsmässa i anledning av österrikiske presidenten Theodor Körners bortgång.

Stockholm den 8 januari 1957

Östen Undén

Till riksdagens första kammare

Då Europarådet sammanträder i Strasbourg veckan den 7—12 dennes, får jag härmed vördsamt anhålla om tjänstledighet under tidpunkten i fråga.

Lesjöfors den 2 januari 1957

Gerard de Geer

De begärda ledigheterna beviljades, beträffande herrar Åman och Wahlund för den tid, varunder de på grund av det i ansökningarna omförmälda uppdraget vore förhindrade att delta i riksdagsarbetet.

Vidare upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare

Med stöd av närslutna läkarintyg får jag härmed anhålla om ledighet från

riksdagsarbetet från och med den 10 januari till och med den 4 februari 1957.
Uddevalla lasarett den 4 januari 1957

Gustaf Karlsson

Munkedal

Riksdagsman *Karl Gustaf Karlsson*, f. 1889, Munkedal, vårdas sedan den 29 december 1956 å kirurgiska avdelningen vid Centrallasarettet i Uddevalla. På grund av blåskörtelförstoring är han oförmögen att delta i riksdagsarbetet t. o. m. den 4 februari 1957.

Uddevalla den 4 januari 1957

Björn Köhler

Med. dr.
Lasarettsläkare

Även den av herr Karlsson, Gustaf, sökta ledigheten beviljades.

Företogs val av talman; och utsågs därtill:

herr Bergvall med 133 röster.

Anställdes val av förste vice talman; och utsågs därtill:

herr Strand med 125 röster.

Företogs val av andre vice talman; och utsågs därtill:

herr Lodenius med 117 röster.

Herr SANDLER, som nu lämnade talmansplatsen, yttrade därvid till herr talmannen:

I kraft av det förtroende Ni redan förvärvat, herr talman, är det sagt som behöver sägas, då jag nu överlämnar talmansklubban med orden: God fortsättning!

Herr TALMANNEN intog talmansplatsen och anförde:

Herr ålderspresident! Jag ber att få tacka för Edra vänliga ord.

Jag ber också att till kammaren få framföra mitt tack för det fortsatta förtroende, som visats mig genom återvalet. Jag kan endast lova att göra mitt bästa för att söka motsvara kammarens förtroende.

På framställning av herr talmannen beslöt kammaren att nu företaga val av sekreterare.

Valet företogs, och befanns efter valförrättningens slut hava blivit till sekreterare utsedd:

kanslirådet G. H. Berggren med 115 röster.

Kanslirådet Berggren fick nu företräda, underrättades, att han blivit av kammaren vald till sekreterare, och övertog protokollsföringen.

In fidem
W. Stenwall

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att freldagen den 11 innevarande månad kl. 11.00 infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34

riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats ett antal inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, och hemställde, att fördelningen av dessa biljetter proportionellt i förhållande till ledamotsantalet i varje valkrets finge ske genom sekreteraren.

Denna hemställan bifölls.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 11.57.

In fidem
G. H. Berggren

Fredagen den 11 januari

Kammaren sammanträdde kl. 10.30.

Herr talmannen yttrade, att han efter samråd med andra kammarens talman finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde tisdagen den 15 innevarande månad företaga följande val, nämligen

dels av fyra ledamöter i talmanskonferensen,

dels av två kanslideputerade,

dels av sex ledamöter att deltaga i tillsättandet av befattningshavare hos kammaren,

dels ock av fyra ledamöter att handhava vården om kammarens ekonomiska angelägenheter.

Detta förslag antogs.

Herr talmannen anförde vidare, att han, likaledes efter samråd med andra kammarens talman, finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträden onsdagen den 16 och torsdagen den 17 i denna månad företaga följande val, nämligen

den 16 januari dels av ledamöter i de ständiga utskotten, dels av revisorer och revisorssuppleanter för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, dels ock av ombud i Nordiska rådet samt

den 17 januari av suppleanter i de ständiga utskotten och suppleanter för de av kammaren valda ombuden i Nordiska rådet.

Vad herr talmannen sålunda föreslagit bifölls.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare

För fullgörande av uppdrag som svenskt ombud vid Förenta Nationernas

generalförsamling anhåller jag om ledighet från riksdagsgöromålen tills vidare fr. o. m. 12 januari 1957.

Rickard Sandler

På gjord proposition bifölls ansökningen för den tid, som åtginge för fullgörandet av ifrågavarande uppdrag.

På framställning av herr talmannen beslöt kammaren nu, kl. 10.32, att ajournera sina förhandlingar till kl. 10.45.

Till åtlydnad av Kungl. Maj:ts kallelse avgingo herr talmannen och kammarens ledamöter kl. 10.45 till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av pastor primarius i Stockholm B. O. Nystedt. Efter gudstjänstens slut begav kammaren sig till rikssalen, i vilken även andra kammaren infann sig.

Hans Maj:t Konungen kom tillstådes och öppnade riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal.

Herr **TALMANNEN** framträdde därpå och yttrade:

Eders Majestät:

Årets riksdag öppnas i en utrikespolitisk atmosfär, som fyller oss med bekymmer och oro för framtiden. Vid olika tidpunkter under senare år har förhoppningar på många håll närts, att världen snabbt skulle gå en lugnare tid i avspänningens tecken till mötes. Detta hopp har i skilda sammanhang grusats. Så har skett även denna gång genom händelser, som djupt upprört sinnena hos vårt folk. Vi kan aldrig sluta att hoppas, men utvecklingen har på ett eftertryckligt sätt lärt oss, att vi måste räkna med att det dröjer, och dröjer länge, innan hoppet blir verklighet. Detta manar oss att se om vårt hus väl och att icke invägga oss i falska föreställningar om den värld, i vilken vi lever.

Många betydelsefulla och svårlösta problem kommer att möta oss under den nu öppnade riksdagen. Även om mycket gjorts under år som gått, blir samhällsbygget aldrig färdigt.

Bland de frågor, som kommer att föreläggas riksdagen, återfinnes ungdomsåldrarnas speciella problem, manifesterade nu senast i nyårsnattens beklämmande händelser i Stockholm och på en del andra orter, och nykterhetsvården.

Även om vad som främst kräves när det gäller ungdomen är en hemmens och familjelivets renässans, måste säkerligen även betydande insatser från det allmännas sida göras för att skapa en så gynnsam miljö som möjligt för ungdomen. Förslag i denna riktning kommer säkert att bli föremål för en välvillig prövning från riksdagens sida. På längre sikt hör också bostadsbristens avhjälpande och bostadsstandardens ytterligare höjning till de i detta sammanhang väsentliga frågorna.

Delade meningar råder om det nykterhetspolitiska avgörande, som träffades år 1954. Ingen väg tillbaka torde emellertid finnas. Det gäller därför, att inom den begränsade ram, som nu är uppdragen, med statsmakternas stöd samla alla goda krafter till kamp mot alkoholmissbrukets skadeverkningar och att ställa erforderliga resurser till deras disposition.

De önskemål jag har nämnt och många andra, som är mera kostnadskrävande än dessa, ställer stora anspråk på vårt samhälles ekonomiska resurser, åt vars

gynnsamma utveckling under många decennier vi haft anledning glädja oss. Det gäller därför att i fortsättningen skapa bästa möjliga arbetsbetingelser för vårt näringsliv. Det ankommer på oss att göra vad vi kan för att tillvarata dess förutsättningar. Endast om så sker kan vår materiella och kulturella standard fortsätta att stiga.

Med varmaste önskan att lycka och välgång må följa Eders Majestät och hela det kungliga huset betygar jag Eders Majestät första kammarens undersåttliga vördnad, tillit och trohet.

Sedan andra kammarens talman därefter i denna kammarens namn till Hans Maj:t Konungen framfört andra kammarens undersåttliga vördnad, fingo talmännen vardera mottaga, av herr statsrådet och chefen för finansdepartementet Sträng ett exemplar av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1957/58, samt av herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet Zetterberg ett exemplar av Kungl. Maj:ts berättelse till 1957 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonien å rikssalen avslutades och första kammaren enligt beslut, fattat före avtågandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 12.28.

In fidem

G. H. Berggren

Tisdagen den 15 januari

Kammaren sammanträdde kl. 10.00; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare

Med hänvisning till bifogade läkarintyg anhålles härmed vördsamt om tjänstledighet från riksdagsarbetet för tiden t. o. m. den 27/1 1957.

Säffle den 12/1 1957

Oscar Carlsson

Att riksdagsman *Oscar Carlsson*, f. den 27/12 1901, Säffle, som f. n. lider av hjärtbesvär (angina pect.), på grund härav är oförmögen att deltaga i riksdagsarbetet under tiden 14/1—27/1 1957, intygas.

Säffle den 12/1 1957

Lennart Hamnstedt

Provinsiälläkare

Den begärda ledigheten beviljades.

Herr **ANDRE VICE TALMANNEN** erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Jag ber att få hemställa, att första kammaren måtte besluta, att antalet suppleanter i de ständiga utskotten, förutom utrikesutskottet, skall vad denna kammare beträffar bestämmas till: för konstitutionsutskottet 12, för statsutskottet 25, för bevillningsutskottet 14, för bankoutskottet 10, för första lagutskottet 12, för andra lagutskottet 13, för tredje lagutskottet 12, för jordbruksutskottet 12 samt för allmänna beredningsutskottet 16.

Denna hemställan bifölles.

Företogs val av fyra ledamöter i talmanskonferensen; och befunnos efter

valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

Herr Andersson, Birger med 75 röster,	
» Ewerlöf » 75 » ,	
» Näsgård » 75 » ,	
» Ohlon » 75 » .	

Då val av två kanslideputerade nu skulle anställas, begärdes ordet av herr **ANDRE VICE TALMANNEN**, som anförde:

Herr talman! För de återstående val, som skall förrättas vid detta plenum, ber jag att få avlämna gemensamma listor, en för varje val. Listorna har godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen, och varje lista upptar namn på så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Herr andre vice talmannen avlämnade därefter tre särskilda listor.

Den lista, som avsåg valet av kanslideputerade, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Heüman

Fröken Andersson

Sedan denna lista upplästes och av kammaren godkänts, förklarades herr Heüman och fröken Andersson hava blivit utsedda till kanslideputerade.

Företogs val av sex ledamöter att deltaga i tillsättandet av de i 30 § andra stycket riksdagsstadgan avsedda befattningshavare hos kammaren.

Den av herr andre vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Anderberg

Elowsson, Nils

Lindblom

Elofsson, Gustaf
Bergman
Bergh, Ragnar

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades herrar Anderberg, Nils Elowsson, Lindblom, Gustaf Elofsson, Bergman och Ragnar Bergh hava blivit utsedda till kanslitillsättare.

Anställdes val av fyra ledamöter att handhåva värden om kammarens ekonomiska angelägenheter.

Den av herr andre vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Andersson, Birger
Bengtson
Sunne
Mannerskantz

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades herrar Birger Andersson, Bengtson, Sunne och Mannerskantz hava blivit utsedda till ekonomideputerade.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts den 11 innevarande månad på rikssalen överlämnade berättelse till 1957 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts den 11 i denna månad på rikssalen överlämnade proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1957/58, blev densamma bordlagd.

Anmäldes och bordlades

dels följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1956/57;

nr 3, med förslag till lag om ändrad lydelse av 24 § 3 mom, samt punkt 2 av anvisningarna till 38 § kommunalskatte-lagen den 28 september 1928 (nr 370);

nr 5, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Japan för undvikande

av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande inkomstskatter;

nr 10, angående ytterligare tillägg å de livräntor som utgå enligt förordningen den 11 juni 1943 (nr 347) om vissa ersättningar vid införandet av statsmonopol på importen av tobaksvaror;

nr 11, angående fråga om befrielse från viss betalningsskyldighet till Kronan;

nr 12, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag;

nr 13, med förslag till lag om ändring av övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling;

nr 16, med förslag till kommunallag för Stockholm;

nr 17, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.;

nr 18, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1956 vid dess trettionionde sammanträde fattade beslut;

nr 23, angående anslag ur kyrkofonden till extra utgifter; och

nr 24, angående ersättning åt ledamot av allmänt kyrkomöte;

dels ock Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade skrivelse nr 8, om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet.

Anmäldes och bordlades

riksdagens revisorerers berättelse över den år 1956 av dem verkställda granskningen angående statsverket;

riksdagens revisorerers berättelse om den år 1956 av dem verkställda granskningen av riksbanken;

riksdagens revisorerers berättelse om den år 1956 av dem verkställda granskningen av riksgäldskontoret;

justitieombudsmannens ämbetsberät-
telse; och
militieombudsmannens ämbetsberät-
telse.

reskostnader enligt sjukförsäkringsla-
gen; och

nr 4, av fru *Svenson* m. fl., om skynd-
sam utredning rörande åtgärder mot
ungdomsbrottsligheten.

Anmäldes och bordlades följande un-
der sammanträdet till herr förste vice
talmannen avlämnade motioner:

nr 1, av herr *Lundström*, angående en
effektiv bevaknings- och beredskapsor-
ganisation för väghållningen vintertid;

nr 2, av herr *Lundström* och fru *Gärde*
Widemar, om utredning rörande beskatt-
ningen av priser vid vissa lotteribetona-
de tävlingar;

nr 3, av herr *Näsgård*, angående över-
syn av bestämmelserna om ersättning för

På framställning av herr förste vice
talmannen beslöts att Kungl. Maj:ts pro-
positioner nr 1 och 2 skulle uppföras
sist på föredragningslistan för morgon-
dagens sammanträde.

Justerades protokollsutdrag för denna
dag, varefter kammarens sammanträde
avslutades kl. 10.19.

In fidem

G. H. Berggren

Onsdagen den 16 januari

Kammaren sammanträdde kl. 10.00.

Justerades protokollen för den 10 och den 11 innevarande månad.

Då val av åtta ledamöter i utrikesutskottet nu skulle företagas, begärdes ordet av herr **FÖRSTE VICE TALMAN-NEN**, som yttrade:

Herr talman! För alla de val, som skall förrättas vid detta plenum, ber jag att få avlämna gemensamma listor, en för varje val. Listorna har godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen, och varje lista upptar namn på så många personer som det ifrågavarande valet avser.

Herr förste vice talmannen avlämnade därefter ifrågavarande listor, tolv till antalet.

Den lista, som avsåg valet av ledamöter i utrikesutskottet, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Sandler
Strand
Ohlon
Sjödahl
Näsgård
Åman
Sundelin
Ewerlöf

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i utrikesutskottet.

På framställning av herr talmannen beslöts att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avläsas.

Anställdes val av tio ledamöter i konstitutionsutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Elmgren
Damström
Englund
Pettersson
Wahlund
Olsén
Weiland
Olsson, Erik
Bergh, Ragnar
Karlsson, Fritiof

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i konstitutionsutskottet.

Företogs val av femton ledamöter i statsutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Andersson, Karl
Karlsson, Gustaf
Ohlon
Gillström
Näsgård
Näsström
Boman
Hesselbom
fröken Andersson
Andersson, Gustaf
Johansson, Ivar
Persson, Einar
Sundelin
Andersson, Birger
Persson, Ragnar

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å

listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i statsutskottet.

Anställdes val av tio ledamöter i bevillningsutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upp- tog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Sjödahl
Heüman
Spetz
Eriksson
Elofsson, Gustaf
Snygg
Söderquist
Johansson, Rune
Hagberg
Niklasson

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i bevillningsutskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i bankoutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upp- tog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Fahlander
Mogård
De Geer
Boo
Werner
Geijer
Ewerlöf
Svärd

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i bankoutskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i första lagutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upp- tog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Branting
Ahlkvist
Lindblom
Olofsson, Per
Lodenius
fru Sjöström-Bengtsson
fru Gärde Widemar
Domö

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i första lagutskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i andra lagutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upp- tog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Elowsson, Nils
Svensson, Axel
Sunne
fru Carlqvist
fru Svenson
Strand
Huss
Mannerskantz

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i andra lagutskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i tredje lagutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upp- tog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Lindahl
Grym
Osvald
Jansson, Axel
Hermansson
Karlsson, Göran
Carlsson, Georg
Ohlsson, Ebbe

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å

listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i tredje lagutskottet.

Företogs val av tio ledamöter i jordbruksutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Anderberg
Svedberg, Lage
Nord
Jonsson, Jon
Pålsson
Andersson, Bertil
Hansson
Nilsson, Hjalmar
Eskilsson
Larsson, Sigfrid

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i jordbruksutskottet.

Anställdes val av tolv ledamöter i allmänna beredningsutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

tog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Jonsson, John Wiktor
fru Wallentheim
Andersson, Axel
Nyström
Wolgast
Jansson, Erik
Persson, Johan
Strandler
Arrhén
Stähle
Eliasson
Lundström

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ledamöter i allmänna beredningsutskottet.

Företogs val av sex revisorer för granskning av statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning samt sex suppleanter för dessa revisorer.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, hade partibeteckningen »Den gemensamma listan» och var av följande utseende:

Andersson, K. Bertil Ledamot av första kammaren	Svedberg, A. Lage Ledamot av första kammaren
Anderberg, H. Rudolf Ledamot av första kammaren	Näsström, Emil E. Ledamot av första kammaren
Englund, Erik W. Ledamot av första kammaren	Weiland, K. Hjalmar T. Ledamot av första kammaren
Lindahl, Lars Ledamot av första kammaren	Elowsson, Nils J. Ledamot av första kammaren
Pettersson, John W., i Norregård Ledamot av andra kammaren	Johansson, N. Ivar Ledamot av första kammaren
Arrhén, C. Erik Th. Ledamot av första kammaren	Birke, G. Emanuel Ledamot av första kammaren

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till statsrevisorer herrar Bertil Andersson, Anderberg, Englund, Lindahl, Pettersson och Arrhén samt

till suppleanter för dessa respektive herrar Lage Svedberg, Näsström, Weiland, Nils Elowsson, Ivar Johansson och Birke.

Anställdes val av åtta ombud i Nordiska rådet för tiden intill dess val nästa gång äger rum.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Sandler
Andersson, Birger
Ohlon
fru Sjöström-Bengtsson
Werner
Strand
Ohlin
Ewerlöf

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till ombud i Nordiska rådet.

På framställning av herr talmannen beslöts att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ombud och suppleanter i Nordiska rådet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag dels till förordnanden för de valda, dels ock till skrivelse till Konungen med anmälan om de förrättade valen.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen överlämnade berättelse till 1957 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 3, med förslag till lag om ändrad lydelse av 24 § 3 mom. samt punkt 2 av anvisningarna till 38 § kommunalskatte-lagen den 28 september 1928 (nr 370); och

nr 5, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Japan för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande inkomstskatter.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse nr 8, med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Ingvar Lindell att under innevarande riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelser innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kanslideputerade.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 10, angående ytterligare tillägg å de livräntor som utgå enligt förordningen den 11 juni 1943 (nr 347) om vissa ersättningar vid införandet av statsmonopol å importen av tobaksvaror.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 11, angående fråga om befrielse från viss betalningsskyldighet till Kronan.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 12, med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 26 juli 1947 (nr 529) om allmänna barnbidrag; och

nr 13, med förslag till lag om ändring av övergångsbestämmelserna till lagen den 18 april 1935 (nr 113) med vissa bestämmelser om arbetsförmedling.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 16, med förslag till kommunallag för Stockholm.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 17, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition nr 18, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1956 vid dess trettonde sammanträde fattade beslut, hänvisades densamma, såvitt angick rekommendationen nr 101, till jordbruksutskottet och i övrigt till behandling av lagutskott.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 23, angående anslag ur kyrkofonden till extra utgifter.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 24, angående ersättning åt ledamot av allmänt kyrkomöte.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet herr *Lundströms* motion nr 1.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet den av herr *Lundström* och fru *Gärde Widemar* väckta motionen nr 2.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott herr *Näsgårds* motion nr 3.

Föredrogs och hänvisades till allmänna beredningsutskottet den av fru *Svenson* m. fl. väckta motionen nr 4.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet riksdagens revisorers berättelse över den år 1956 av dem verkställda granskningen angående statsverket.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet

dels riksdagens revisorers berättelse om den år 1956 av dem verkställda granskningen av riksbanken;

dels ock samma revisorers berättelse om den år 1956 av dem verkställda granskningen av riksgäldskontoret.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott

dels justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse;

dels ock militieombudsmannens vid innevarande riksmöte avgivna ämbetsberättelse.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 4, med förslag till lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk;

nr 6, angående frågor om befrielse från ersättningskyldighet till kronan m. m.;

nr 7, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål;

nr 9, med förslag till lag om ändrad lydelse av 23 kap. 3 och 20 §§ rättegångsbalken;

nr 14, angående ersättning till Matilda Elisabet Andersson m. fl.;

nr 15, angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m.;

nr 19, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag;

nr 20, angående bidrag ur statens järnvägars driftmedel till utbyggnad av Folkets hus i Hallsberg;

nr 22, angående anslag för budgetåret 1957/58 till Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet samt Fiskeriintendenter m. m.;

nr 25, angående bestridande av vissa haverikostnader; och

nr 26, angående täckande av vissa medelsbrister, redovisade såsom propriëbalsanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen och herrar vice talmän i riksdagens första kammare samt de kammarens ledamöter, som blivit utsed-

da att jämte dem tillsätta befattningshavare hos kammaren, den 15 januari 1957.

Till en början beslöto herrar deputerade, att kanslitjänstemännen skulle tills vidare utgöras av en notarie, tre förste stenografer, tolv stenografer, en reservstenograf, en förste kanslist samt fem kanslister, därav en tillika registrator och en kansliskrivare.

Herrar deputerade antogo för tjänstgöring tills vidare såsom

notarie (stomnotarie):

Wistrand, Lode, byråchef;

förste stenografer:

Elfner, Erik,
Lundman, Albert, och
Stäckig, Sven, redaktör;

stenografer:

Hedelius, Erik, kammarrättsråd,
Ekman, Ernst L., redaktör,
Julin, Gösta, redaktör,
Eriksson, Arnold, fil. kand.,
Hähnel, Folke, journalist,
Grass, Nils, t.f. förste kanslisekreterare,
Lagerström, Lennart, direktörsassistent,

Berggren, Erik, budgetsekreterare,
Elfner, Tord, byråsekreterare,
Wickberg, Sven, fil. stud.,
Gunnarson, Bengt, jur. kand., och
Sköldvall, Johnny, amanuens;

reservstenograf:

Söderström, Rune, redaktör;

förste kanslist:

Stenwall, Wilhelm, byråsekreterare;

kanslist, tillika registrator:

Gemert, Solveig, fru;

kanslister:

von Krusenstjerna, Gunnar, kanslisekreterare,

af Petersens, Fritz, förste kanslisekreterare,

Ovegård, Lars, byrådirektör;

kanslist (kansliskrivare):

Blinke, Gunvor, fru.

Det skulle antecknas, att fru Gemert redan den 2, Stenwall den 7, von Kru-

senstjerna och fru Blinke den 9, Wistrand, Erik Elfner och Eriksson den 10 samt de övriga kanslitjänstemännen, utom Ovegård, den 12 innevarande januari på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Det skulle åligga den sålunda antagna personalen att vid behov och i den mån ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

År och dag som ovan.

In fidem

G. H. Berggren

Anmälades och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 5, av herr *Ollén* m. fl., om en snar översyn av nu gällande abortindikationer;

nr 6, av herrar *Huss* och *Edström*, angående stadgande av dispensmöjlighet för erhållande i vissa fall av trafik kort trots nedsatt fysisk lämplighet;

nr 7, av herrar *Huss* och *Edström*, angående ändring av gällande bestämmelser rörande skyddskoppypmpning;

nr 8, av herr *Huss*, angående åtgärder för ökad simkunnighet;

nr 9, av herrar *Huss* och *Edström*, angående undervisning i säkerhetsuppföstran och säkerhetsutbildning;

nr 10, av herr *Lundström* m. fl., angående effektivisering av barnens trafikfostran;

nr 11, av herrar *Huss* och *Edström*, angående utredning rörande förutsättningar för rätt att utan licensavgift innehava radiomottagningsapparat; samt

nr 12, av herr *Sveningsson* och herr *Nilsson*, *Yngve*, om en skyndsamt utredning angående gengasberedskapen.

På framställning av herr talmannen beslöts att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle sättas sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 10.18.

In fidem

G. H. Berggren

Torsdagen den 17 januari

Kammaren sammanträdde kl. 10.00.

Då val av åtta suppleanter i utrikesutskottet nu skulle företagas, begärdes ordet av herr **FÖRSTE VICE TALMAN-NEN**, som anförde:

Herr talman! För alla de val, som nu skall förrättas vid detta plenum, ber jag att få avlämna gemensamma listor, en för varje val. Listorna har godkänts av de av kammaren valda ledamöterna i talmanskonferensen, och varje lista upp-tar namn på så många personer, som det ifrågavarande valet avser.

Herr förste vice talmannen avlämnade därefter ifrågavarande listor, elva till an-talet.

Den lista, som avsåg valet av suppleanter i utrikesutskottet, upptog under parti-beteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Karlsson, Gustaf
Elmgren
Lindblom
Andersson, Birger
Werner
Pettersson
De Geer
Domö

Sedan denna lista upplästs och av kam-maren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i utrikesutskottet.

Anställdes val av tolv suppleanter i konstitutionsutskottet.

Den av herr förste vice talmannen av-lämnade lista, som gällde detta val, upp-tog under partibeteckningen »Den ge-mensamma listan» följande namn:

Anderson, Carl Albert
Elfving
Ollén
Sörlin
Andersson, Torsten

Aspling
Jacobsson
Andersson, Gunnar
Sveningsson
Karlsson, Göran
Andersson, Alvar
Lundström

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i konstitutions-utskottet.

Företogs val av tjugufem suppleanter i statsutskottet.

Den av herr förste vice talmannen av-lämnade lista, som avsåg detta val, upp-tog under partibeteckningen »Den ge-mensamma listan» följande namn:

Thun
Bergman
Andersson, Axel
Svedberg, Erik
Pålsson
Holmqvist
Sunne
Elfving
Bergh, Ragnar
Svensson, Rikard
Lodenus
fröken Ranmark
Aastrup
Mossberger
Söderberg
Larsson, Nils Theodor
Jacobsson
Mårtensson
Johansson, Anders
Arrhén
Svärd
fru Svenson
Birke
Bengtson
Domö

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å

listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i statsutskottet.

Anställdes val av fjorton suppleanter i bevillningsutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Jansson, Erik
fröken Ranmark
Kronstrand
Möller
Werner
Carlsson, Oscar
Danmans
Apelqvist
Nilsson, Yngve
Wärnberg
Bengtson
Thun
Johansson, Anders
Mannerskantz

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i bevillningsutskottet.

Företogs val av tio suppleanter i bankoutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Krügel
Strandler
Kronstrand
Aspling
Eliasson
Stähle
Danmans
Elowsson, Nils
Mannerskantz
Wahlund

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i bankoutskottet.

Anställdes val av tolv suppleanter i första lagutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Lindgren
Nyström
Englund
fru Wallentheim
Franzén
Svedberg, Erik
Ollén
Apelqvist
Arrhén
Mogård
Johansson, Theodor
Alexandersson

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i första lagutskottet.

Företogs val av tretton suppleanter i andra lagutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Åman
Grönkvist
fru Hamrin-Thorell
Carlsson, Oscar
Larsson, Nils Theodor
Larsson, Lars
Åkesson
Berg, Gunnar
Birke
Edström
Andersson, Alvar
Eskilsson
Aastrup

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i andra lagutskottet.

Anställdes val av tolv suppleanter i tredje lagutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Kristiansson
Johansson, Knut
Spetz
Grönkvist
fru Nilsson
Krügel
Hansson
Lindgren
Eskilsson
Boo
Sundin
Alexanderson

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i tredje lagutskottet.

Företogs val av tolv suppleanter i jordbruksutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Mossberger
Berg, Gunnar
Persson, Johan
Kristiansson
Franzén
Hedström
Olofsson, Uno
Grym
Ohlsson, Ebbe
Snygg
Johansson, Theodor
Nilsson, Yngve

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i jordbruksutskottet.

Anställdes val av sexton suppleanter i allmänna beredningsutskottet.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som gällde detta val, upp-

tog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Anderson, Carl Albert
Svensson, Rikard
Söderquist
Möller
Karlsson, Fritiof
Sörlin
Nord
Söderberg
Birke
Larsson, Lars
fru Nilsson
Hedström
fru Hamrin-Thorell
Sveningsson
Akesson
Gustafsson

Efter det denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i allmänna beredningsutskottet.

Företogs val av åtta suppleanter för de av kammaren valda ombuden i Nordiska rådet för tiden intill dess val nästa gång äger rum.

Den av herr förste vice talmannen avlämnade lista, som avsåg detta val, upptog under partibeteckningen »Den gemensamma listan» följande namn:

Sjödahl
Gillström
Andersson, Axel
Ahlkvist
Pålsson
Pettersson
Bengtson
fröken Andersson

Sedan denna lista upplästs och av kammaren godkänts, förklarades de å listan upptagna personerna hava blivit utsedda till suppleanter i Nordiska rådet.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 4, med förslag till lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk.

Interpellation ang. reglerande åtgärder beträffande hyresmarknaden.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 6, angående frågor om befrielse från ersättningskyldighet till kronan m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 7, med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 mars 1952 (nr 98) med särskilda bestämmelser om tvångsmedel i vissa brottmål; och

nr 9, med förslag till lag om ändrad lydelse av 23 kap. 3 och 20 §§ rättegångsbalken.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 14, angående ersättning till Matilda Elisabet Andersson m. fl.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 15, angående försäljning av vissa kronoegendomar m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 19, angående fortsatt disposition av vissa äldre anslag; och

nr 20, angående bidrag ur statens järnvägars driftmedel till utbyggnad av Folkets hus i Hallsberg.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 22, angående anslag för budgetåret 1957/58 till Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet samt Fiskerintendenten m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 25, angående bestridande av vissa haverikostnader; och

nr 26, angående täckande av vissa medelsbrister, redovisade såsom proprietalanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 5, av herr *Ollén* m. fl.;

nr 6, av herrar *Huss* och *Edström*;
samt

nr 7, av herrar *Huss* och *Edström*.

Föredrogs och hänvisades till allmänna beredningsutskottet nedannämnda motioner:

nr 8, av herr *Huss*;

nr 9, av herrar *Huss* och *Edström*;

nr 10, av herr *Lundström* m. fl.;

nr 11, av herrar *Huss* och *Edström*;
samt

nr 12, av herr *Sveningsson* och herr *Nilsson, Yngve*.

Interpellation ang. reglerande åtgärder beträffande hyresmarknaden

Herr **BERG, GUNNAR**, (s) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! I ett anförande till statsrådsprotokollet för den 16/3 1951 lämnade chefen för justitiedepartementet direktiv för den utredning som anförtrodde de sakkunniga, vilka sedermera arbetade under namnet hyresregleringskommittén. I dessa direktiv framhölls bl. a. att det gällde att komma till rätta med de missförhållanden, som uppstått på grund av den hårda konkurrensen om nytillkomna och ledigblivna lägenheter. Det påpekades önskvärdheten av att de lediga lägenheterna kunde komma dem till godo, som bäst behövde dem. De synpunkter, som härvid måste vara bestämmande, blev uppenbarligen otillräckligt tillgodosedda, om icke marknaden på ett eller annat sätt reglerades. Socialt sett ovidkommande faktorer eller rena slumpen bleve ofta avgörande för vilken bostadssökande som erhöle ledig lägenhet.

I hyresregleringskommitténs betänkande I (SOU 1952:37) om »Behovsprovning på bostadsmarknaden» framlades dels ett lagstiftningsförslag, det s. k. kvotssystemet, dels ett alternativ av

Interpellation ang. reglerande åtgärder beträffande hyresmarknaden.

frivillig karaktär. Lagstiftningsalternativet innebar en tämligen invecklad detaljreglering innehållande vissa bestämt angivna normer för lägenhetstilldelningen, medan förslaget om frivillig lösning byggde på den effekt som fastighetsägarorganisationernas rekommendationer kunde beräknas få på uthyrningsverksamheten.

I sitt val mellan de båda alternativen ansåg sig kommittén böra fästa avgörande vikt vid vilken betydelse man borde tillerkänna den väntade större effekt, som talade för lagstiftningsalternativet. Detta sammanhänge med framtidsbedömningen av bostadssituationen. Efter att ha hänvisat till att vissa tecken tydde på en lättnad i densamma fann sig kommittén böra förordna den frivilliga ordningen, vilken man också fann vara att rent allmänt sett föredraga framför lagstiftning.

En reservant i kommittén, vilken representerade hyresgästintressena, delade icke kommitténs uppfattning att en lättnad i bostadssituationen var i sikte och fann det angeläget, att man i valet mellan å ena sidan en mild och långsamt verkande reglering och å andra sidan kraftigare och mera snabbt verkande åtgärder måste ge företräde åt de senare. Från denna synpunkt kunde intetdera av kommitténs förslag accepteras. I stället angavs vissa riktlinjer för en annan lösning av problemet. Om de kommunala bostadsförmedlingarna finge rätt att anvisa hyresgäster ej blott i nyproduktionen utan även i hela det äldre lägenhetsbeståndet, skulle de få möjlighet att »friställa» lägenheter i dessa fastigheter i en sådan utsträckning att därav skulle följa större rörlighet på hyresmarknaden och bättre anpassning av hushållen till lägenheternas storlek.

Det blev det s. k. frivilligalternativet som kom att följas. När kommittén förordnat detsamma, hade det betonats att dess genomförande borde ske i form av ett försök. Sedan det verkat under en viss tid skulle det kunna bedömas huruvida utfallet varit sådant, att man ej hade anledning ersätta frivilliglinjen

med något annat. För att få ett vederhäftigt underlag för en sådan bedömning måste man enligt kommittén ha tillgång till statistiskt material, vilket skulle erhållas genom fortlöpande uppgiftsskyldighet beträffande skedda uthyrningar. Ett tillräckligt sådant statistiskt material borde kunna föreligga vid årsskiftet 1954—1955, då man alltså skulle kunna ta ställning till frågan om lagstiftningsalternativet mer definitivt kunde undanskjutas.

Vid det praktiska genomförandet av frivilliglinjen kom denna emellertid icke att förbindas med någon uppgiftsskyldighet. Statsmedel anslogs för blivande kostnader för upplysning och propaganda. Denna verksamhet, som handhades av Sveriges fastighetsägareförbund, HSB:s riksförbund och SABO, skulle ledas och övervakas av det s. k. Centralrådet. Något utrymme för deltagande eller inflytande från hyresgästrelsens sida lämnades icke. Verksamheten har pågått till den 1 juli 1956, då Centralrådet upplöstes.

Jag anhåller att få ställa följande frågor till herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet:

Är erfarenheterna från Centralrådets verksamhet sådana att man trots det ytterligare förvärrade läge, som nu råder på hyresmarknaden, kan avstå från reglerande åtgärder eller avser justitieministern att framlägga förslag till lösning av frågan enligt något av de andra framförda förslagen eller på något annat sätt?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Anmälades och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 13, av fru *Hamrin-Thorell*, om ökat anslag till konsumentvaruforskning och konsumentupplysning;

nr 14, av herr *Anderberg* m. fl., om ökat statsbidrag åt de privata hemsysterskolorna;

nr 15, av herr *Andersson, Torsten*, och herr *Johansson, Theodor*, angående skyndsam prövning av frågan om familjebidrag till jordbrukare och andra egna företagare;

nr 16, av herr *Johansson, Theodor*, om sänkning i vissa fall av åldersgränsen för avläggande av prov för körkort till bil;

nr 17, av herr *Andersson, Torsten*, om utredning rörande samordning och effektivisering av information utomlands

rörande Sverige och svenska förhållanden; samt

nr 18, av herr *Hansson*, om rätt för viss ungdom till förtursbehandling vid folktandvården.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 10.13.

In fidem
G. H. Berggren